

FOAIA DIECESANĂ.

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

Prețul Abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria pe an . . 5 fl. — cr.
" " " " pe 1/2 an . 2 " 50 "
" România și străinătate pe an . 14 franci
" " " " " pe 1/2 an 7 "

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicații oficiale, concurse,
edict etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până
la 150 cuvinte 3 fl., până la 200 cuvinte 4 fl.,
de aci în sus 5 fl.

Correspondențele sînt a se adresa redacțiunii
„FOAIA DIECESANĂ“;
eră banii de prenumerațiune și inserțiuni la
Tipografia diecesană în Caransebeș.

Conferințele preoțesci.

Nu a fost și nu a existat moment în viața noastră bisericească și cu deosebire dela introducerea erei constituționale în biserică, în carele, când a fost vorba de promovarea culturii morale și intelectuale, și în specie de bunăstarea morală și materială a preoțimeii și poporului, să nu se fie arătat și simțit necesitatea conferințelor și reuniunilor.

Mănerând din acest punct de vedere, și mai vîrtos fiind că însași biserică cea vie a lui Christos este o societate întemeiată pentru fericirea și adevărată perfecțiune a omului, fericitul și de pie memorie arhierul diecesan, *Ioan Popasu*, a introdus mai întălu în diecesa română de Damn-zou scutită a Caransebeșului conferințele învățătoresci.

Această salutară instituțiune a revărsat asupra învățătorimeii eparchiale cele mai mari binefaceri, ceace dovedesc rezultatele pe mînosul câmp al educațiunii și instrucțiunii.

A sosit timpul și acum este, ca bunătaea cea neprețuită a conferințelor să se simtă și să fie o necesitate imperativă și pentru preoțimea eparchială.

Această necesitate a arătat-o în diecesa Caransebeșului—Vîrșeț încă la anul 1802: arhierul de odinioară Iosif Ioanovicu Șagabent în instrucțiunea ddto 2. Iulie, în care la pravila a 40-a zice din cuvînt în cuvînt așa: „fiesce căruia protopresviter foarte tare s'au poruncit ca pe preoții protopresviteratului seu de patru ori într'un an, ear cerînd incungiuirările vremilor și mai adeseori ai aduna, la care adunări etc.

Necesitatea conferințelor preoțesci în diecesă s'a ivit cu întărire la anul 1869. când s'a discutat înființarea fondului preoțesc; ear în sinodul eparchial din anul 1888. s'a arătat, că introducerea conferințelor preoțesci în diecesă numai suferă amănare, din care cauză s'a și adus conclud pentru instituirea desamintitelor conferințe.

Colegiul preoțimeii protopresviteratului Caransebeș, intrunit la 24. Ianuarie a. c. în Caransebeș, recunoscînd necesitatea conferințelor preoțesci, a luat hotărîrea unănimă, că în protopresviteratul acesta să se introducă conferințele preoțesci încă cu sfîrșitul primului pătărîu al anului curente, și spre scopul acesta a însărcinat pe protopresviterul tractual a elabora un proiect de statute și al supune aprețierii preoțimeii tractuale ce se va aduna în conferințe înainte de păsămî.

La această însărcinare subscisul mi-am luat voie a pune la aprețierea preoțimeii tractuale următorul proiect de statute, care-l public cu deplină încredere, că cei binevoitori își vor face reflexiunile atît la partea cea bună cît și la scăderile ce se vor afla în proiect.

Numirea.

§ 1.

Preoțimea română gr. or. din protopresviteratul Caransebeșului se constituie într'o corporațiune, carea poartă numele „*Reuniunea preoțimeii din protopresviteratul Caransebeșului.*“

Scopul.

§ 2.

Scopul reuniunii preoțesci este:

a) Promovarea culturii morale, intelectuale și soțiale a preoțimeii și a poporului din protopresviteratul Caransebeșului, precum și promovarea bunei stări materiale a acestora.

b) Apărarea vazei bisericeii și școlaei și a intereselor bisericesci și școlare precum și a celor interese legali particulari, care privesc pe preoți ca provenite din legătura ce există între preoți și popor.

c) Susținerea armoniei între preoți ca factori și conducători naturali ai poporului, și delăturarea scăderilor în moravurile preoților și ale poporului.

d) Ajutorarea reciprocă a preoțimei, în feliurile cazuri de nefericiri obvenite, pe calea contribuțiilor.

e) Introducerea uniformității în sențiunile divine și la funcțiunile religioase pastorale în conformitate cu prescrierile canonice și rituali.

Mijloacele.

§. 3.

Mijloacele pentru ajungerea scopului sânt:

- a) Introducerea conferințelor.
- b) Înființarea unei bibliotecii, de carea să se folosească preoțimea și poporul sciitoriu de carte.
- c) Înființarea unui fond pentru sporirea bibliotecii și ajutorarea preoților, din taxele obligate ale membrilor, din legate și alte donațiuni benevole.
- d) Discutarea cestiunilor relative la moravurile preoților și ale poporului.
- e) Lucrări sciintifice și practice pe terenul teologic și economic.

Membrii reuniunii.

§. 4.

Membrii reuniunii preoțesci sânt ordinari, onorari, fundatori și ajutatori.

Membrii ordinari sânt toți parochii, administratorii parochiali, capelanii și diaconii din protopresviteratul Caransebeșului, care se află în viață la înființarea reuniunii și introducerea conferințelor și toți câți vor intra în tagma preoțescă pe timpul cât va exista reuniunea preoțescă. Membrii ordinari plătesc taxa anuală de 1 fl.

Membrii onorari sânt toți acei bărbați, preoți și mireni gr. or. pe care adunările reuniunii îi vor alege cu $\frac{2}{3}$ părți din voturi dintră credincioșii provincii noastre metropolitane.

Membrii fundatori sânt acei indivizi din provincia metropolitană, care contribue odată pentru totdeauna la fondul reuniunii suma de 20 fl.

Membrii ajutatori sânt toți acei indivizi, care contribue după plac bani, cărți și alte lucruri pentru promovarea intereselor reuniunii. Calitatea de membri ajutatori o au numai pentru durata anului de gestiune în care au ajutat reuniunea.

Drepturile membrilor.

§. 5.

- a) Folosirea bibliotecii.
 - b) A reflecta la ajutorare din fondul reuniunii, însă aceasta numai pentru membrii ordinari.
 - c) Participarea la adunările sau conferințele reuniunii.
 - d) Dreptul de a alege funcționari și de a fi ales și
 - e) Dreptul de a face propunerii și a vota.
- Membrii ajutatori au vot numai consultativ.

Datorințele membrilor.

§. 6.

a) A participa regulat la adunările reuniunii justificându-se neparticiparea numai din cauză binecuvântată dovedită.

b) A răspunde regulat taxele provăzute.

c) A respecta strins statutele și hotăririle luate în adunări.

d) A înapoia la terminii statoriți cărțile luate din biblioteca reuniunii.

Funcționarii reuniunii.

§. 7.

Funcționarii reuniunii preoțesci din protopresviteratul Caransebeșului sânt: un președinte, care este protopresviterul respective substitutul lui, un vice-președinte, unul sau doi notari, un cassariu, un bibliotecariu, un controlor și un comitet compus din 6. persoane, toți aleși dintre membrii ordinari ai reuniunii.

Președintele conduce adunările reuniunii și ședințele comitetului, subscie actele adunării și ale comitetului, asignează la cassa reuniunii plătirile de lipsă, pregătește dimpreună cu comitetul rapoartele generale și le subșterne adunărilor, și represeutează reuniunea față de jurisdicțiunii și de singuraticii.

Vice-președintele subtitue pe președinte în toate afacerile acestuia.

Notarii poartă scripturistica adunărilor și a ședințelor comitetului, concipiază toate espedițiunile și redactează împreună cu președintele rapoartele generale.

Cassariul reuniunii păstrează și administreează sub răspunderea personală averea reuniunii, încasează pelângă quite taxele dela membrii ordinari precum și taxele dela membrii fundatori și ajutatori; raportează comitetului din ședință în ședință despre starea casei, solvesce din cassa reuniunii la asignarea președintelui și e datoriu a provedea toate pozițiile ziarului de cassa cu documentele de lipsă. Cassariul împreună cu președintele depune la vre-un institut public spre fructificare banii reuniunii păstrând la sine numai o sumă limitată prin comitet spre suportarea speselor curente.

Controlorul reuniunii contrasignează toate rațiuniile, quitanțele, contraquitanțele și e responsabil dimpreună cu cassariul despre averea reuniunii.

Bibliotecariul, după mesurile luate în adunări, manipulează biblioteca și colecțiunile, e responsabil pentru întregitatea lor, face propunerii pentru sporirea bibliotecii și a colecțiunilor și raportează comitetului din ședință în ședință despre starea bibliotecii și a colecțiunilor.

Comitetul e datoriu a ținea cel puțin 4 ședințe la un an aducend concluse cu majoritatea voturilor; pregătește proiecte și propunerii la înaintarea scopului reuniunii, pe care le va subșterne la adunările

reuniunii, propune locul și timpul ținerii adunărilor, decide cestiunile de urgență, scontrează din când în când cassa, biblioteca și colecțiunile; în fine prezentează adunărilor raportul despre activitatea sa.

Adunările reuniunii.

§. 8.

Reuniunea preoților va ținea la un an două adunări generale, una primăvara și alta toamna care le va convoca președintele reuniunii.

Agendele adunării generale sunt:

a) Esamenarea raportului comitetului, cassariului și al bibliotecariului.

b) Desbaterea și deciderea asupra propunerilor comitetului și ale membrilor.

c) Alegerea funcționarilor și a comitetului cu aclamațiune sau cu votarea secretă tot din 3 în 3 ani odată.

d) Alegerea membrilor onorari.

e) Votarea bugetului și împărțirea ajutoarelor din fondul reuniunii.

f) Defigerea locului pentru viitoarea adunare.

g) În fine, adunările generale vor discuta cestiunile referitoare la scopul reuniunii indigitate în §. 2. al acestor statute.

§. 9.

Adunările generale ale reuniunii sunt ambulante și publice, în cazuri excepționale pot fi și confidențiale, eară în cazul acesta concludul este de a se enunța în ședința publică.

§. 10.

Adunările generale le convoacă președintele cu 14. zile înainte și în convocariu va indigita obiectele ce se vor pune la ordinea zilei spre pertractare.

§. 11.

Pentru aducerea unei deciziuni valide în adunări generale se recere prezența de cel puțin a treia parte din numărul membrilor ordinari, și în caz când numărul acesta nu s'ar putea întruni, presidiul în restimp de 14. zile convoacă altă adunare.

Decisiunile se aduc cu majoritate absolută de voturi. Dacă voturile sunt egali decide votul președintelui.

§. 12.

În adunările generale se vor pertracta lucruri numai întră marginile așezemintelor bisericesci și ale acestor statute.

§. 13.

Pentru modificarea statutelor este a se convoca o adunare generală estraordinare, în carea, voidnd a aduce un conclud valid de modificare a statutelor, se recere prezența a jumătate din numărul membrilor ordinari.

§. 14.

Consistoriul diecesan esercită dreptul de supra-inspecțiune, din care cauză protocolul despre decurgerea adunării generale în formă autenticată i-se va subșterne în restimp de 10. zile dela adunare spre revisiune eventual aprobare, și la finea fiecărui an i-se va face raport despre starea reuniunii.

§. 15.

Desființarea reuniunii se poate propune numai în adunarea generală, după-ce a preopinat comitetul asupra acestei întrebări.

Spre adunarea concludului de desființare se recere prezența de $\frac{2}{3}$ a tuturor membrilor reuniunii.

§. 16.

Averea reuniunii la desființare va trece la fondul de pensionare și ajutorare a preoților.

§. 17.

Statutele de față au putere obligătoare numai după aprobarea lor din partea Consistoriului diecesan.

* * *

Crezând că cu aceasta mi-am împlinit obligământul mă subscriu

Caransebeș, 12/24. Februarie 1891.

Andreiu Ghidiu,
protopresviter.

Esposiția locală din Caransebeș.

Duminecă în 17. Faur (1. Martie) a. e. la 3 $\frac{1}{2}$ oare după amiază s'a deschis esposiția locală din orașul nostru prin Doamna *Maria Roman*, președinta Reuniunii femeilor, înaintea unui distins public.

Cu această ocaziune Doamna *Ana Velovan* ținu o vorbire ascultată cu mult interes și întreruptă de vii aplause. Această vorbire după unele cuvinte de introducere e următoarea:

„Idea, care a condus comitetul la întreprinderea al cărei rezultat ne stă nainte, a fost, ca se procure vizitătorilor ocaziunea de a se putea informa în mod intuitiv, despre produsele de casă ale popoului din părțile Caransebeșului.

E de prisos să Vă accentuez eu însemnătatea culturală a unei esposițiunii fie ea ori-cât de restrinsă. Această însemnătate e recunoscută de mult la popoarele civilisate și nu poate fi scopul Reuniunii noastre decât a mijloci, să înțărăm și noi în curentul care a înțeles foloasele esposițiunilor.

Puținele mijloace de care dispune Reuniunea noastră au trebuit să fie înlocuite prin o activitate cu atât mai vie, ca să poată întruni în acest mic și modest tablou esența producțiunii casnice.

Nu ne-am unit la o întreprindere brilantă care să impună prin strălucirea ei, ei ne-am asoțiat la o lucrare liniscită, cu scopul de a ne instrui unii pe alții în cestiușle zilnicilor noastre ocupațiuni. E timpul St. Doamne și St. Domni să grijim de toate mijloacele posibile, pentru ca să ne cunoaștem pe noi înșine, să observăm valoarea și scăderile noastre, ca să scim în ce să ne îndreptăm.

Nu vorbesc despre progresul însemnat în produsele de casă ale familiilor inteligenței, care se pot pune alătura cu producțiunea casnică a oricărui popor civilizat.

Sânt fericită și mândră a putea constata, că valoarea expoziției noastre mai crește încă prin produsele acelei păturii a soțietății române, care n'are cuvinte de a spune ceea-ce mâna lucrează. E țărana română a cărei geniu arată în mod neobicinuit spiritul și voia spre lucrare.

Ve întreb, la care popor silitorii muncesc femeia alătura cu bărbatul în lucrul greu al câmpului, și în același timp arta mânei sale îmbracă cu lână, în și cânepă întreaga familie dela cap până la încălțăminte?

Lucrul ei în mare precumpenire nu ne prezintă materie cumpărată din fabrice nici decorative decopiate de prin jurnale de modă, cu produsele propriului ei geniu, care, chiar în formele cele mai puțin perfecționate, are meritul propriei sale origini.

Să cultivăm acest geniu! Eacă scopul ce și l-a impus Reuniunea cu întreprinderea de față.

Să învățăm ce avem de învățat, să îndreptăm ce avem de îndreptat.

Incheiu cuvintele mele cu dorința, ca acest geniu să vieze, să se sporească și să se întărească!"

Voacea Doamnei Velovan tremurând ică colea trăda mișcarea internă, de carea era cuprinsă și cu carea densa electriză întregul public.

După Doamna Velovan urmă Doamna *Sidonia Balan*, espunând scopul expoziției în limba germână pentru publicul germân, carele încă era reprezentat.

La acestea apoi se sculă Prea Sântia Sa Domnul Episcop diecesan, *Nicolae Popea*, și într'o cuvântare mai lungă își exprimă mulțumirea și bucuria față de întreprinderea Reuniunii femeilor și anume: pentru-că au simțit necesitatea de Reuniune și au înființat-o, pentru-că au întreprins expoziția și, pentru-că la această expoziție au pus temelul pe lucrul de mână al țerancelor noastre, care au cea mai mare lipsă de atențiunea și de sprijinul inteligenței noastre.

Cu privire la obiectele espuse amintim de astădată, că ele sânt lucruri din sfera industriei de casă, făcute și espuse cele mai multe de țeranele noastre, la care sânt exclusiv forme românesce; mai puține obiecte sânt din partea inteligenței, în ale căror forme este foarte reprezentat elementul străin.

De interes istoric pentru desvoltarea lucrului de mână la noi sânt cu deosebire 3 obiecte, unul de

70 de ani, altul de 90. și al treilea preste 100 de ani. Cele doane sânt șteigare eară cel din urmă este numai un petec. În tustrele obiectele se află cosetura, care astăzi este de modă și foarte aprețiată, așa numita *Holbeintechnik* sau *Holbeinstich*.

Toate obiectele de industria de casă sânt espuse în sala cea mare a Comunității de avere, care însă s'a arătat prea mică pentru mulțimea obiectelor trimise, la ce comitetul nu se accepta. În altă chilie sânt espuse 34 de tablouri de pictură în oleiu, lucrare de generalul *Guran* (născut în Almăj în Borloveni-Vechi); de *Ign. cav. de Iacobiciu*; de *Dr. N. Gerzeticu*; de frații *Mihailu* și *Alisandru Biju* și de *Dr. Iul. cav. de Pușcariu*. Aceste tablouri repesintă portrete, peisage și fructe.

Meritul pentru această preafărmoasă și interesantă expoziție este al Doamnei *Ana Velovan*, carea a conceput ideea, și al comitetului Reuniunii femeilor, care a primit și a esecutat această idee salutară, sprijinită de întregul public din oraș și din pregiur cu cel mai viu interes.

I g i e n ă .

Despre băi (scaldă).

(Curățirea și îngrijirea corpului).

Curățenia corpului depărtează toate miasmele ce ne înconjură. Corpul dar trebuie bine îngrijit ca să poată fi apărat de ori-ce boală; căci necurățenia produce cele mai multe boale.

Trebuința de a curăți corpul prin băi este prescrișă din timpii cei mai vechi ca o dogmă religioasă. Așa vedem în religiunea lui Brahma, cea mai veche religiune, că băile sânt impuse oamenilor cu mare rigurositate; eacă ce zice Brahma despre băi: „Băile „de mare și de gărlă sânt sacre și mai cu osebite „pentru mântuirea Indienilor“.*)

Tot din punctul de vedere igienic, Indienilor le este prescriș de religiunea lui Brahma a nu muri sau sta bolnavi în casele lor, pentru aceea că, îndată ce se simt bolnavi, se transpoartă pe malurile riu-lui Gangele, spre a se scaldă în apă de mai multe ori pe zi.**)

Asemena vedem și în religiunea Mosaică regulele pentru curățirea corpului, impuse tot din punctul de vedere religios.***)

La Romanii cunoscute sub numele de *balneum*, erau numai ca o galanterie și constituiau una din obligațiunile ospitaliere. Cei dintăiu care au construit băi la Romanii au fost Cicerone și Plinius. Asemenea și la Grecii, sub numele de *balaneion*, erau foarte mult frequentate mai cu seamă în timpul sərbătorilor zeilor.

*) Vezi Tabloul Synoptic de toate religiunile pământului de A. Maizières la pagina 154.

***) Idem. pagina 177.

****) Vezi Cartea a III. a lui Moise cap. 11—17. Sânta Scriptură (Leviticul).

Nevoind a face aici istoricul băilor, ne vom mărgini dar' numai asupra regulilor igienice ce trebuiesc păstrate la facerea băilor și la foloasele ce aduc băile.

Băile, după cum se scie, se împart în băi reci, calde și băi de abur cu duș (băi rusesci).

Băile reci sunt acelea ce se fac în riu sau în casă. Apa ce se întrebunțează la facerea acestor băi este rece, are 15°—18° grade. Aceste băi trebuiesc făcute numai în timpul călduros (vara).

Ori-ce persoană, care face băi reci, trebuie a nu sta mult timp în baie, decât 15—20 de minute, și în acest timp trebuie să facă oare-care mișcări, precum a înota sau alte exerciții ce ar ajuta întărirea temperaturii corpului. Băile reci trebuie a se face între 3—6 oare după amiază, și nici odată după mâncări sau după beuturi multe; trebuie a lăsa să treacă un timp de cel puțin 3 sau 4 oare între masă și baie, ca astfel mistuirea să se facă regulat, la din contră cauzează congestiuni la cap și chiar moarte.

Asemenea trebuie să se ferească de arșița soarelui. Îndată după eșirea din baie, trebuie să se ștergă bine pielea, și a face îndată după ce se va îmbrăca preumblări potrivite.

Băile reci sunt folositoare în timpul căldurii, dar sunt vătămătoare earna. Asemenea sunt vătămătoare pentru oamenii bătrâni. Când cineva este asudat, nu trebuie să facă baie îndată; ci trebuie să se recorească, după ce s'a recorit și svântat trebuie a uda capul întâiu și în urmă să se arunce repede în apă.

Băile calde sunt acele băi, a căror apă încălzită are temperatura de 25° grade; aceste băi se fac mai mult pentru curățirea corpului de pulbere și sudoare; în aceste băi trebuie a sta 10—15 minute. La eșirea din baie trebuie a turna multă apă rece pe cap și caldă pe picioare. Îndată ce va eși din baie să se ștergă corpul bine și deloc să se îmbrace ca să nu recească, și de se poate este bine ca după baie să doarmă puțin într'o cameră potrivit încălzită, să bea un liqueur sau cognac. Este mult mai bine, ca baia caldă să se facă seara înainte de culcare. Aceste băi sunt foarte folositoare pentru curățirea corpului, și mai cu samă în timp de epidemie curăță pielea de tot felul de miasme ce se depun pe corp și care se pot absorbi. Este foarte folositoriu a face cel puțin o baie în fie-care săptămână.

Băile de abur cu duș (rusesci). Aceste băi scot multă sudoare și dau corpului căldura pierdută în recele, ele nu trebuie să fie prea prelungite, nici ridicate la o temperatură prea înaltă, căci produc congestiuni la cap, vătămări de sânge, etc.

După eșirea din baie să nu stee mult în apă rece, ci trebuie a face un bun duș, observând a feri capul de loviturile lui; pe urmă să între din nou

în baia de abur și să stee până corpul începe a se acoperi din nou de sudoare, pe urmă să iasă, să se frece bine cu un lepedeu (cearșaf) gros și aspru, să se îmbrace, să iee un cognac și să stee culcat în pat $\frac{1}{2}$ oară într'o cameră căldică.

În timpul ce femeile au menstruațiune și până nu a trecut cu totul, trebuie să se abțină de a face ori ce felu de baie de corp sau de picioare, căci provoacă hemoragii (scurgeri de sânge) mari, care de multe ori sunt incurabile (nu se mai pot vindeca). Asemenea trebuie în acest timp a se feri de a mânca sau a bea acrimii, de a lua înghețată sau a bea apă prea rece.

În privința temperamentelor trebuie observat că, nervoșii să iee în totdeauna băi căldicele. Cei cu temperament sanguinic (sângioși) trebuie a lua băi reci vara, eară earna băi calde. Asemenea și cei cu temperament limfatic vor lua băi reci vara și calde earna. Pentru copii băile de abur sunt cu totul oprite căci aduc congestiuni cerebrale. Cât pentru băile cele reci la copii vom spune, că în vechime se credea că spălarea cu apă rece a pruncului după nascere și continuată până la vârsta cea mai înaintată este trebuincioasă. Hufeland este și el de aceeași părere, dar' povățuesce de a accepta ca copilul să aibă cel puțin șase săptămâni. Dela această etate trebuie a-l spăla în toate diminețile cu apă căldică și să o recească cu încetul.

Trebuie dedați copii a-i spăla cu apă rece în fie-care dimineață peste tot corpul; să se spele repede și în urmă să se frece ușor cu un lepedeu (cearșaf) pe piele pentru a absorbi apa.

Spălarea cu apă rece a copiilor este cel mai bun mijloc pentru întărirea sistemului nervos, a-l fortifica și il apără de diferite boale.

În această privință eată ce zice Virgiliu:

„Durum e stirpe genus natos ad flumina primum
Deferimus, sævoque gelu duramus et undis.“*)

Adecă, pentru a fortifica și prelungi viața copiilor mici, trebuie a-i spăla cu apă rece.

Omul trebuie să se spele în toate zilele cu apă și săpun. Capul asemenea trebuie spălat cel puțin odată pe săptămână cu apă caldă și săpun, asemenea și tot corpul. Părțile ascunse trebuie să se spele în fie-care seară cu apă căldică și cu săpun. Asemenea și picioarele trebuiesc spălate de două ori pe săptămână, earna cu apă caldă, ear vara în toate zilele cu apă rece. Filosoful Kant se spăla earna și vara pe picioare cu apă rece cu ghiață.

Prin facerea băilor se destupă o mulțime de canale ale sudoarei înlesnind transpirațiunea. Ele activează circulațiunea sângelui.

Premenirea deasă a rufelor înlocuesce întru cât'va spălarea corpului; căci schimbarea deasă a rufelor ajută transpirația pielii. Spălăturile în toate zilele peste tot corpul sunt cele mai bune pentru

*) Vezi Virgiliu, Eneida, lib. IX.

sănătate. Prin spălarea cu săpun se depărtează murdăria cea cleioasă a pielii.

Așadar vom adauge: numai prin curățenia corpului putem fi păziți de boale contagioase (lipicioase).

Bucuresci.

Dr. Em. Elefterescu.

Oravița-Mont. 7/19 Februarie 1891.

Încă în primăvara anului trecut, pe când funcționam ca învățătoriu în comuna montanică Ciclova-Montană, la stăruința mai multor iubitori de cultură s'a înființat și în această frumoasă comună un cor vocal român.

Cu toate, că membrilor activi ai acestui cor li-sa dat instrucțiunea necesară în musica vocală numai din Duminecă în Duminecă, când densii se reîntorc acasă dela minele de cărbuni de peatră din Anina — unde sînt ocupați cu puține esecțiuni mai toți locuitorii români din Ciclova-Montană — și își petrec în mijlocul familiilor lor, totuși prin diligența lor extraordinară au progresat întru atîta în cîntare, încât cu ocaziunea rugei dela *S. Marie* din a. tr. au cîntat liturgia completă pre note în biserică. Ba, ce e mai mult, în Dumineca după Nascerea Domnului au arangiat și un concert împreunat cu teatru, care a succes preste asteptare.

Prin cele pînă aci înșirate n'am intențiunea a secera laudă din partea on. public cetitoriu pentru corul din Ciclova, dar fiind-că altă peană mai desteră n'a aflat de bine a lua nici măcar o notiță de despre esistența acestui cor; (deși ni se dă ocaziune de a ceti raporturi, între care unele și cam prea esagerate despre cutare seau cutare cor) și fiind-că am esperiat, că spre a desvolta și înălța sêmțemintele estetice întré popor, ajută mult și luarea notițelor jurnalistice despre progresele făcute pre terenul cultural: mi-am permis a me face eu raportorul corului dela Ciclova.

Ca să se poată convinge on. public, că merită și desamintitul cor un pic de atențiune ajunge, dacă voiu accentua, că după toate cele premerse Duminecă în 3/15. Februaru a. c. la inițiativa luată din Ciclova-Montană s'a ținut o adunare cercertată de vre-o 50 de persoane, în carea s'a prezentat și un proiect de statute a înființândei Reuniuni de cînterî spre primire. După ce au fost aleși cu aclamațiune de președinte: parochul loeal, Părintele Petru Popoviciu, ear de notariu: Dnul învățătoriu Alesandru Frâncu, s'a purces la desbaterea statutelor, care apoi sau și primit cu unanimitate și s'au decis înaintarea lor la Inaltul Ministeriu de interne spre aprobare.

Că se validează zicala Românilui „Voesce și veî putea“ s'a potut vedea și de acolo, că spre a asigura esistența corului, încă în decursul adnării, pre lângă un număr considerabil de membri activi și ajutători, s'a înscris de membri fundatori: Dnii

Petru Popoviciu paroch, Stefan Ioanovici și Alesandru Frâncu învățătoriu și încă alți 6 fruntași din comună.

Ceea ce ne-a pus în uimire a fost că, pre când funcționam ca învățătoriu în numita comună, arareori s'a întemplat ca în vre-o adunare, fie fost aceea comitet ori sinod parochial, ba chiar și reprezentanța comunală, să se fie observat așa de bine regulele parlamentarismului, să se fie domnit în acelea ordine și bunaînțelegere, ca în adunarea aceasta a corului.

Cu drept cuvînt dară voiu putea afirma, că spre a propaga în poporul nostru buna înțelegere și simțul de ordine, pentru-ca cu mai înlesnire să ajungă la gradul de cultură, cătră care nisuesc toate popoarele ce țin la esistența lor: Reuniunile de cîntări servesc ca mijlocul cel mai bun și recomandabil.

Că au decurs în adunarea dela Ciclova de astadată toate în cea mai bună ordine, este a se atribui în mare parte și d-lui notariu comunal *Ioan Miu*, carele și de astadată a stat într'ajutoriu pe lângă conducătorii Reuniunii de cîntări cu fapta și cu sfatul seu adevărat românesc.

Merită toată lauda și d-nul paroch, Petru Popoviciu, carele ca un adevărat părinte sufletesc nu înceată prin sfaturi înțelepte a stăruî pe lângă parochienii seî, ca să sprijinească această Reuniune ca pre una, care are să fie baza progresării lor în cultură.

Nu mai puțină laudă merită și d-nii colegi, *Stefan Ioanoviciu* și *Alesandru Frâncu*, pentru sprijinul lor material și moral.

Fie, ca prin concursul spiritual și material al conducătorilor din Ciclova-Montană, Reuniunea să-și ajungă scopul seu, și prin aceasta atît conducătorii să se poată bucura de respectarea autorității lor prea des pînă acum călcată în picioare, cît și Ciclovenii să ajungă acum la convingerea aceea, că conducătorii lor au în vedere numai prosperarea lor în tot ce e adevărat, bun, frumos și nobil.

Și cu acestea încheind doresc și poftesc tinerii Reuniunii viitorul cel mai fericit!

Nicolae Baias,
învățătoriu.

Varietăți.

Prea Sînția Sa Domnul Episcop diecesan, Nicolae Popea, a plecat astăzi Duminecă dimineața la Budapesta, spre a lua parte la ședințele reprezentanței *Fundațiunii Gozsdu*.

Despărțire ierarchică. În procesul de despărțire al Românilor din *Mehala Timișorî* de cătră Sêrbi, tabla regească a recunoscut dreptul Românilor la jumătate din averea bisericească; eară pentru biserică și școală, care remân în proprietatea Sêrbilor, Româniî mai capetă o escontentare de 23000 fl.

Societatea de lectură a junimii române din Budapesta, „Petru Maior”, constituindu-se din nou, s'a ales: Președinte: Nicolae Șerban de Voila, drd în drept; vice-președinte: Iosif Blaga, stud. filos.; secretariu: Eugen de Leményi, stud. jur.; căsariu: Constantin Sotir, stud. jur.; controlor: Ioan Petrovițu, stud. filos.; bibliotecariu: Mihaïu Ciuta, stud. jur.; econom: Petru Anca, stud. jur.; notari: Alexandru Străvoiu, stud. jur. și Gorge Iuga, stud. filos.; în comisiunea literară: Valeriu Branisce, stud. filos.; Atanasiu Brădean, stud. med.; Ioan David, stud. jur.; Antoniu Cighi, stud. filos.; Petru Hubian, stud. med.; Alexandru Marta, stud. jur. și Emilian Popescu, stud. filos.; redactor la foaia societății „Rosa cu ghimpi”: George Pop, stud. filos.; colaboratori: Ioan Bunea, stud. filos. și Valeriu Onițiu, stud. filos. În numele comitetului: Drd N. Șerban, m. p., președ.; E. Leményi, m. p., secretariu.

Comitetul administrativ al Comitatului Căraș-Severin, luând în pertractare cauza disciplinară a primpreztorului *Ioan Fabry* din Bocșa, *l-a oșendit la perderea oficiului.*

Contribuiri pentru alumneul gr. or. român din Timișoara. Damaschin Cărăbașu 3 fl., Dimitrie Gerda 3 fl., Emanuil Ungurianu 3 fl., Ioan Bandu 3 fl., Zacharia Lațcu 3 fl., Simeon Periatu 3 fl., Corneliu Marcu 3 fl., Ion Uzon 3 fl., Dr. Lazar Simon 3 fl., Ioan Mihalțian 4 fl., Pavel Rotariu 3 fl., Costa Maniu 3 fl., Christina Maniu 3 fl., I. Achim Boncea 3 fl., Petru Anca 3 fl., Aureliu Popovițu 3 fl., Iosif Nicolaeviciu 3 fl., Iovan Petcu 3 fl., Pompeiu Dorca 3 fl., Alexandru Creciunescu 3 fl., Alexandru Crenian 3 fl., Dănilă Cereguțiu 3 fl., Giga Murariu 3 fl., Gregoriu Balanescu 3 fl., Nicolae Marta 3 fl., Iovan Rotariu 3 fl., Nicolau Fizeșianu 5 fl., Ioan Marcu 3 fl., Georgiu Lazar 3 fl., Chira Plavosin 3 fl., Nicolau Martinescu 3 fl., Vasilie Voianțu 3 fl., Damaschin Gruescu 3 fl., Aureliu Drăgan 3 fl., Iuliu Toția 3 fl., Stefan Alexa 3 fl., Andreiu Obăgeanu 3 fl., Zacharia Dina 3 fl.

Colectat prin D. Dr. George Popovițu protopop în Logoj. Victor Mihályi 5 fl., Dr. George Popovițu 3 fl., Rambauszky Pál 50 cr., Liviu Dorca 50 cr., Titu Hațeg 2 fl., Mihaïu Bésan 3 fl., T. Achimescu 5 fl., Dr. Dobrin 1 fl., C. Brediceanu 3 fl., V. Grozescu 1 fl., Dr. Avramescu 1 fl., Dr. Major 2 fl., Dr. D. Florescu 1 fl., Mateiu Ignea 1 fl., Dr. St. Petrovițu 1 fl., nelegibil 1 fl., Simeon Blajovan 1 fl., Szokoly 1 fl., Isaia Popovițu 1 fl., Nicolae Birescu 1 fl., Paul Popovițu 20 cr., Dimitrie Gașpar 1 fl., Petru Caprariu 50 cr., Fabius Rezeiu 1 fl., Stefan Antonescu 2 fl., Constantin Radulescu 1 fl., Lazar Barbu 1 fl. Suma 41 fl. 70 cr.

Colectat prin D. Traian Barzu referent consistorial în Caransebeș. Nicolae Popea 5 fl., Filaret Musta 2 fl., Iovan Ionașiu 1 fl., Traian Barzu 1 fl., Stefan Velovan 2 fl., Iosif Bălan 1 fl., Ioan Lințu 1 fl., P. Dragalina 2 fl. Suma 15 fl.

Colectat prin D. Aureliu Drăgan, administrator protopopesic în Ciacova. Ecatarina Lațcu 1 fl., Georgiu Prohab 2 fl., Ioan Lăpădat 1 fl., Ioan Bircea 50 cr., Trifu Nicolită 20 cr., Ioan Popovițu 20 cr., Petru Novac 40 cr.,

Iosif Colgea 20 cr., Nicolae Murariu 20 cr., Tomcsány Antal 1 fl., Zwecker Győző 1 fl., Michail Küchel 30 cr., Josef Schlier 30 cr., Ioan Diminescu 2 fl., Maxa Cărăbețiu 20 cr. Suma 10 fl. 50 cr. v. a. *Ioan Bandu*, casariul alumneului.

Bibliografie

„**Foaia Ilustrată**”. Apare în editura „Institutului Tipografic” în fiecare Duminecă. Redactor Dr. D. P. Barcianu. Anul I. Nr. 7. dela 17. Februarie (1. Martie) 1891. are următorul cuprins: Doine populare. Culese de N. Simulescu (Frunză verde strugurei, Foaie verde de secară și Pe din sus de Orăștie.) — Bătrâna. De Enea Hodoș. — Școalele românesce din Turcia. De sa. (Urmare și fine). — Fiicele Romei aduc sacrificii. (Cu ilustrațiune). — Biserica, școală, educațiune. — Literatură și știință. — Teatru, muzică și arte preste tot. — Higienă cosmetică. — De toate și de pretutindenă. — Cronica săptămânii. — Sciri personale. — Corespondența foii.

„**Școala română**”. Revistă pedagogică pentru interesele institutelor de învățământ la Români și pentru organele lor. Edată și redigeată de Vasile Petri. Ese în 8., 18. și 28. a fie-cărei Iuni în Gherla. Anul V. Nr. 5. Sumariu: Istoria biblică în școala elementară. — Cunoscințe din istoria educațiunii și instrucțiunii. — Lecțiune practică din geometria poporală. — Școala și familia. — Date statistice dela conscripțiunea din urmă. — Circulare pentru „Școala Română”. — Scrieți toți! — Concurs literar. — Necrolog.

Licitațiune minuendă.

În virtutea decisului Venerabilului Consistoriu diecesan al Caransebeșului din 9. Faun 1891. Nr. 185. B. comuna bisericască gr. or. română din **Criciova** escrie prin aceasta licitațiune minuendă pentru zidirea de nou a bisericii.

Licitațiunea se va ținea în comuna Criciova în 24. Martie a. c. st. v. (5. Aprilie a. c. st. n.) la 10. oare nainte de amiază în localul destinat din partea comitetului parochial.

Zidirea bisericii este socotită fără materialul de lipsă, care îl dă comuna bisericască, după specificațiunea de măsură și de spese, la 8018 fl. 02 cr.

Întreprinzătorii se admit la licitațiune numai dacă:

a) dovedesc că sânt măestrii de clădiră esaminați și calificați sau cel puțin concred zidirea celui-ce dovedesce comunei, că poșede această calificăciune;

b) dacă au mai zidit biserici fără nici o dificultare sau proces;

c) Dacă declară în scris, că au cetit și înțeles condițiunile de licitațiune și se supun lor;

d) dacă depun vadiul de 10% din prețul esclamării. Resultatul licitațiunei întră în putere de drept numai după aprobarea lui din partea Ven. Consistoriu diecesan.

Planurile și specificațiunile de măsură și de spese dimpreună cu condițiunile de licitare și zidire se pot vedea ori și când la președintele comitetului parochial.

Criciova, din ședința comitetului parochial gr. or. rom. ținută la 13. Faur st. v. 1891.

George Gașpar,
președintele comit. paroch.

Ilie Doboșanu,
notariul comit. paroch.

În conțelegere cu dl protopresviter tractual *Dr. Georgiu Popoviciu.* [12] 1—2

Nr. 37. ex 1891.

Concurs.

Înființându-se școală confesională gr. or. română în comuna **Ciuta**, protopresviteratul Caransebeșului, se escrie concurs pentru ocuparea postului de învățătoriu cu termin până în 10. Martie a. c. st. vechiu când se va ținea și alegerea.

Emolumente :

1. Salariu în bani gata 130 fl.
2. Doisprezece Hectolitri de cucuruz în boabe à 5 fl. Hl. 60 fl.
3. Pentru scripturistică 10 fl.
4. Pentru conferințele și adunările generale ale reuniunii învățătorilor 10 fl.
5. 3 jugere pământ parte arătoriu parte fânaș numit la gura otarului și Poiana lui Filip, ce aduce un venit curat 20 fl.
6. Patruzeci și opt de metri de lemne de foc, din care are a-se încălzi și școala, în valoare de 72 fl.
7. Grădina școlii ce aduce un venit anual 15 fl.
8. Dela înmormântări cu liturgie unde va fi poftit 40 cr. car la înmormântări fără liturgie 20 cr.

Dela recurenții care vor reflecta la acest post se cere ca să aibă calificăciunea prescrișă, să-și trimită recursele instruate în regulă la P. On. Oficiu protopresviteral în Caransebeș și să se înfătoșeze în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserica parochială.

Ciuta, din ședința comitetului parochial ținută în 9/21. Faur 1891.

[8] 2—3

Comitetul parochial

În conțelegere cu protopresviterul tractual *Andretu Ghidiu.*

Concurs,

Pentru întregirea postului de învățătoare la școala română gr. or. din **Voivodinți**, în ppviteratul Vârșetului, se escrie prin aceasta concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană“.

Emolumentele sânt următoarele :

1. Salariu fix anual 300 fl.
2. Pentru conferințele învățătoresci 10 fl.
3. Scripturistica 4 fl.
4. 16 metri de lemne în natură.
5. Cortel liber.

Celece doresc a ocupa acest post vor subșterne recursele lor provăzute cu atestatele prescrișe la oficiul protopresviteral gr. or. rom. al Vârșetului în *Mercina per Varadia* și sânt poftite a se presenta în comună.

[10] 2—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Ioan Popoviciu*, protopresviter.

Concurs.

Pe basa ordinăciunii Venerabilului Consistoriu diecesan din 19. Ianuarie 1891. Nr. 3353. B. ex 1890. se escrie concurs pentru ocuparea postului de capelan la parochia de clasa a III. pelângă neputinciosul paroch Isac Iancovicu din **Broscești**, ppviteratul Orăviții, comitatul Căraș-Severin, cu termin de recurgere și de alegere pe ziua de *Duminică în 17.29. Martie a. c.*

Emolumintele împreunate cu acest post sânt :

A treia parte din toate venitele parochiale ale parochului veteran Isac Iancovicu.

Celece doresc a ocupa acest post sânt avisați a-și trimită recursele lor conform prescrișelor Stat. org. bisericesc și regulamentului pentru parochii — adresate comitetului parochial — Prea On. oficiu ppviteral în *Oravița*.

În fine rscurenții sânt poftiți a se presenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în s. biserică spre a-și arăta deșteritatea în cântare și oratorie.

Broscești, în 10/22. Faur 1891.

[7] 2—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: *Alexandru P. Popoviciu*, administrator protopresviteral.

Anunț!

Subscrisul am onoare a aduce la cunoscința publică, că mi-am deschis
căncelăria advocațională
în **Logojul-Român**, strada bucatelor.

[6] 3—3

Dr. Stefan Petroviciu.

